

Sirküler No: 2662

Sirküler Tarihi: 05.07.2019

KONU: SERBEST ZAMAN İZNİ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ HUSUSLAR.

Serbest zaman izni ile ilgili hususlar 4857 sayılı İş Kanununun 41.inci maddesi ile İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma Ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin Fazla Çalışmada Sınır başlıklı **5.inci maddesinde**; "*Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda iki yüz yetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir.*

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan süreler yarım saat yarım saati aşan süreler ise bir saat sayılır."

Serbest Zaman başlıklı 6 ncı maddesinde; "*Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan işçi, isterse işverene yazılı olarak başvurmak koşuluyla, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı, fazla sürelerle çalıştığı her saat karşılığında bir saat onbeş dakikayı serbest zaman olarak kullanabilir.*

İşçi hak ettiği serbest zamanı, 6 ay zarfında işverene önceden yazılı olarak bildirmesi koşuluyla ve işverenin, işin veya işyerinin gereklerine uygun olarak belirlediği tarihten itibaren iş günleri içerisinde aralıksız ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanır.

İşçinin bu kanundan ve sözleşmelerden kaynaklanan tatil ve izin günlerinde serbest zaman kullandırılmaz." şeklinde öngörülmüştür.

İş Kanunu'nda yer alan tanıma göre, fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan bir işçi, eğer isterse işverene yazılı olarak başvurmak koşuluyla, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı, fazla sürelerle çalıştığı her saat karşılığında bir saat on beş dakikayı serbest zaman olarak kullanabilir. İşçinin hak ettiği serbest zamanı işveren 6 ay içinde kullandırılması gerekmektedir. Ancak, işverence işçinin talepte bulunduğu serbest zaman iznini kanunda öngörüldüğü şekilde kullandırmaması veya kullanmadan iş akdinin sonlandırılması halinde işveren bu süreye denk gelen fazla çalışmalarının ücretini işçiye ödeme yükümlülüğü doğmaktadır.

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan bir işçinin bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, çalıştığı sürelerle karşılık gelen sürenin kanunda öngörüldüğü şekilde serbest zaman izni olarak kullandırılması halinde işçiye talebi doğrultusunda fazla çalışma karşılığı ücret ödemesi yapılmayacağından sigortalının fazla çalışma yaptığı ilgili ayın sigorta prime esas kazancına dahil edilmemesi gerekmekte olup, buna mukabil olarak işin veya işyerinin gereklerine uygun olarak işverence serbest zaman izni kullanılmasına karar verilen aydaki sigortalı ücretinden serbest zaman izni nedeniyle kesinti yapılmaksızın tam ücret üzerinden Kuruma bildirim yapılmasının, **ancak, zamlı ücret yerine sigortalı tarafından yazılı olarak talep edilen serbest zamanın kısmen veya tamamen işverence altı ay içinde kullandırılmaması halinde** bu defa işveren bu süreye denk gelen fazla çalışmaları karşılığı ücretin sigortalıya ödenmesi gündeme geldiğinden, **bu durumda ücretin hak edildiği ayın kazancına, başka bir ifadeyle fazla çalışma yapılan ilgili ayın sigorta prime esas kazancına dahil edilmek suretiyle prime tabi tutulmasının, uygun olacağını 30.05.2019 tarihli, 70467665-202.99-E.8246613 sayılı yazısında belirtmiştir.**

Serbest zaman izni kapsamında çalışanları olan/olacak işveren veya yetkililerinin gelecekteki denetimlerde sorun yaşamamaları için yukarıdaki hususlara uymalarını önemle hatırlatırız.

Bilgilerinize sunarız.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.